

Lüigemik

Lähte Ühisgümnaasiumi koolileht
MAI 2025

Avastades Vargamäed

2. mail käisid meie kooli gümnaasiumi 10. ja 11. klassid tuuril Vargamäel. Küllastati teosest tuntuid hooned ja tutvuti ka Tammsaare enda sugupuuga. Lisaks muuseumituurile käidi 8-kilomeetrisel matkal.

AUTOR: KRISETE PÄRNA

Tegus päev sai alguse sellega, et kõik 10. ja 11. klassid kogunesid kell 8.15 spordihoone ette. Seal jagati klassid kahe bussi peale ära ja õpilased said ka kooli poolt endale toidupakid. Buss A alustas oma retke sõiduga Kodru rabasse, kus õpilasi ootas ees 8-kilomeetrine matk. Matk oli hea vaheldus koolipingile ja pakkus peale sammude täissaamise ka nii meelelahutust kui ka veidike ebamugavust. Meelelahutuseks visati kaugust käbidega, mängiti õpetaja Nageli koostatud Kahooti ning nauditi mõnusat seltskonda. Ebamugavust võis tekitada muda radadel, hõõruvad jalanõud ning ka märjad jalanõud, kui teelt oldi kõrvale astunud. Sellele vaatamata meeldis rabamatk õpilastele päeva jooksul kõige rohkem. Buss B alustas oma retke hoopis

sõiduga Vargamäele, kuhu saabudes tegi giid väikse tutvustuse ümbrusest ning ka Tammsaare perest. Peale seda tehti tuur talus ja käidi teoses tuntud hoonetes ning räägiti ka selle ajastu kommetest. Tuur talule peale tehtud, pöörduti tagasi bussi, mis viis 3 km kaugusel asuvasse Kodru rabasse. Seal kohtuti bussi A õpilastega, kelle kord oli ise ka Vargamäed avastama minna.

Et saada isiklikumat pilti päeva kulgemisest, vestlesin ka paari õpilasega nende muljetest. „Vargamäel käimine oli tore ajaviide. Saime veeta kõik koos aega ja nautida meie Eestimaa kaunist loodust. Saime näha Tammsaare talu ja nende eluolu sealjuures. Matkamine oli väga tore ja saime kõndida ning ei pidanud koolis pingil istuma. Matkarada oli heas

foto: Mia Maria Koplimägi

Õpilased kuulamas giidi juttu Tammsaare-aegsetest tövähenditest.

korras, nii et saime ilusti tee läbitud. Soo oli tõeliselt kaunis. Kõik õpilased, kes ei tulnud, jäid ilma kõigest sellest ilusast loodusest, mis meil Eestis on,” kommenteeris õpilane, kes soovis jääda anonüümseks. „Vargamäel mulle meeldis, sain rohkem teada A. H. Tammsaarest ja nägin päriselus teoses räägitud kohtasid. Matka juures meeldis mulle kõige rohkem see, et saime sinna minna kogu klassiga, olla väljaspool kooli ja looduslikumas keskkonnas, kui me tavaliselt oleme. Olenemata sellest, et päev oli pikk, tollel hetkel läks see aga väga kiiresti,” kommenteeris päeva 10. ms klassi õpilane Laura Rebane.

Abiturientide koolipäevade kuldne lõpp

10. aprillil toimus meie kooli 12. klasside viimane koolipäev ehk tutipäev. Päeva viisid läbi 10. klassid, kes olid välja mõelnud lõbusad ja liikumisrohked mängud. Peale selle üllatati abituriente ka lauludega.

AUTOR: KRISETE PÄRNA

Kooliaasta kõige emotsionaalsem aktus algas erilise vaatepildiga: 1. klasside õpilased tõid uhkelt 63. lennu õpilased saali. Neid saatis ka lõbus kooli maskott, kes laulu saatel kella löi. Enne aktuse algust olid ka meie 12. klassi õpilased mööda kooli ringi jooksnud ja kõiki oma aineklasse külastanud veel viimast korda. Kui lõpetajad olid saali juhutatud, astusid mudilased lavale ja esitasid armsa laulupala. Järgmisena võttis sõna kooli direktor Martin Pent, kes pöördus abiturientide poole soojade ja inspireerivate sõnadega, soovides neile tuult tiibadesse ja julgust unistada suurelt. Siis oli aeg ka 10. klassidel oma lauluhäälled valmis panna ja oma endistele jumalatele laulda laulu „Kiisud keerutavad tantsu”. Järgmisena anti sõna 12. ms klassi õpilasele Karmen Kuusikule, kes meenutas oma kõnes gümnaasiumis veedetud aega ja sel ajal loodud lõbusaid mälestusi. Näidati ka

lõpetajate poolt koostatud videoid, kus vaadati üle gümnaasiumis juhtunud sündmused ja 12. ms klassiklassijuhatajale Tiit Maurile mõeldud video, mis terve saali hea meeleoluga täitis. Järgmisena paluti neil võtta kahte neljasesse tiimi, kuna oli aeg hakata mängima Kahooti, mille koostasid 10. t klassi õpilased Mihhail Dmitruk ja Lauri Kabral. Peale pingerohket võistlust suundusid kõik asjaosalised kooli õpilaskodu taha, kuhu istutati 63. lennu jaoks kirsipuu. Edasi liiguti sealt aga spordihoonesse, kus mängiti mitut erinevat sorti liikumismängu: õhupallimängu, paarisjooksu takistusrajaga ja teatejooksu, ussimängu ja toimusid võrkpallivõistlused. Lõpetajatele pakkus kõige rohkem raskusi paarisjooks takistusrajaga, kuna õpilased olid omavahel jalgupidi kinni teibitud. Lemmikuks aga osutusid võrkpallivõistlused, mis isegi üle tundide aja läksid. Mänge viisid läbi Susanna Pihor,

12. klassid mängimas ussimängu.

Joonatan Adamson, Keiro Ainsoo ja Joosep Lille. Kaheteistkümnendike vaatenurga esiletoomiseks küsisin muljet ka abiturientidelt. „Mitu aastat on tehtud nii-öelda traditsioonilisi mänge - pulga najal keerutamine, õhupalli lõhkumine - ning ootasin juba pikisilmi seda, et keegi midagi uut välja mõtleks. 10. klass sai sellega suurepäraselt hakkama! Pean kurbusega ütlema, et minu jaoks oli tutipäev veidi stressirohke, sest tundsin end mõne asja eest vastutavana, kuid tore oli näha lennukaaslasti end vabaks laskmas ja koosoldud aega nautimas. 10. klassi laulupala osas rikuti üllatus lauluvaiku osas minu jaoks ära paar päeva varem. Kuid üllatus oli siiski suur! Värsked gümnaasistid laulsid nii hästi, et tekkis küsimus, miks meil noortekooris nii vähe lauljaid on,” kommenteeris 12. ms klassist Kaisa Kreela. Samuti 12. ms klassis õppiv Karmen Kuusik jagas ka oma mõtteid toimunu kohta: „Tutipäev oli väga meeldejääv ja igas mõttes tore. Ilm küll meid ei soosinud, kuid tegevused olid üllatavalt lõbusad ja lennuna sai üks tore koos veedetud päev veel lõbusam kui tavaliselt.”

foto: Erki Veikar

20. mail käisid 9. klasside õpilased Tallinnas, kus külastati Toompead, kohtuti Isamaa fraktsiooni esimehe Helir-Valdor Seedriga, tutvuti Eesti Panga muuseumi ja Niguliste kirikuga.

foto: erakogu

16. mail külastasid 5. a klassi õpilased Hea Hariduse Fondi projekti raames Kaleviipoja Koda, kus õpiti tundma Eesti eepose kangelast ning roniti lähedalasuval seiklusrajal.

foto: erakogu

22. aprillil toimus Tabivere Rahvamajas karjääripäev Tartu valla noortele, millest võtsid osa ka Lääne 7. ja 8. klasside õpilased. Kuulati erilisi ettekandeid ning osaleti töötubades.

foto: Ilona Võik

24. aprillil kohtusid 8.a klassi õpilased Äksi raamatuklubiga, kellega koos arutleti W. Goldingu raamatu "Kärbeeste jumal" üle.

foto: erakogu

2. aprillil käisid 10. tehnoloogiaklassi õpilased Tallinna Lennuväljal, kus tutvuti lähemalt Politsei- ja Piirivalveametiga lennusalga ja politseirühma tööga.

foto: Kaisa Kreela

Oktoobris korraldasid algklassid sügislaada, kus sai osta omatehtud küpsetisi ning aia- ja põllusaadusi. Koguti 117€, mille eest soetati nüüd õuevahetundideks erinevaid mänguvahendeid.

foto: Ly Tannis-Vinni

7. klass külastas ajalootunni raames Tallinnas Suurgildi hoones asuvat Eesti Ajaloomuuseumi ja Niguliste kirikut. Õppekäik sai rahastuse Hea Hariduse Fondist.

foto: Krisete Pärna

30. aprillil korraldas kooli õpilasesindus traditsioonilist play-back-show'd. Vanusegruppide esikohad teenisid välja 4.a ja 6.a klass, kes said auhinna Lääne Pagari kinkekaardi.

foto: Kätlin Jaaska

15. mail toimus traditsiooniline kevadkontsert. Laval võis näha mudilas-, laste-, poiste- ja noortekoore, neidude ja mudilaste rahvatantsurühma, ukulele ringi, näiteringi ja soliste.

Lähte kooli koorid valmistuvad suureks hetkeks

Laulupeo aasta on toonud elevust ka meie kooli. Sel aastal pääseb 57 Lähte lauljat ühele Eesti tähtsaimale kultuurisüdamusele, XXVIII laulu- ja XXI tantsupeole „Iseoma“.

Laulupeole lähevad meie mudilaskoor, poistekoor ja lastekoor. Poistekooris on 11 poissi, lastekooris laulab 21 tüdrukut ja mudilaskooris on 25 poissi ja tüdrukut. Koore juhendab õpetaja Krista Kuus, kes esimest korda läks Lähte kooridega laulupeole aastal 2007, sel aastal on tal kuues

kord meie õpilasi laulukaare alla viia. Õpetaja Krista, kes on iga kord, kui ta on selle teekonna ette võtnud, ka laulupeole pääsenud, rõõmustab õpilaste üle, kelle pühendumine ning oma aja ja energia panustamine on vilja kandnud. „Olen uhke iga laulja üle, kes selle teekonna

Õpetaja Krista Kuus

jaksas lõpuni käia. Loodan, et laulupidu (kellele esimene, kellele juba neljas!) nakatab neid ja jätab kustumatud mälestused,” sõnas õpetaja Krista. 3.–6. juunil Tallinnas toimuvast laulu- ja tantsupeost võtab osa enam kui 41 tuhat esinejat.

Tänavused uurimis- ja projektitööd on eriilmelised

Gümnaasiumi lõpetamiseks peavad 11. klassi õpilased õppekava osana koostama uurimis- või projektitöö. Tööde tähtaeg oli sel aastal 11. aprill. Kokku esitati väga mitmekesiseid töid erinevatest valdkondadest: teemad ulatusid sotsiaalmeediast mootorratasteni, sõnastikust matkaradadeni.

AUTOR: MIA MARIA KOPLIMÄGI

Esitatud töödest kuus on humanitaarvaldkonnast: uuriti sotsiaalmeedia mõju vaimsele tervisele, Lähte lasteaia Kiisupere laste meediakasutust, reklaamide mõju õpilaste ostuharjumustele. Üks töö käsitles televisiooni rolli õpilaste elus, üks töö tõi esile perekonna mälestused küüditamisest. Lisaks koostati spordisuunale ingliskeelne sõnastik.

Sporditeemalisi töid on seitse: muuhulgas uuriti spordivigastusi ja kehalisi võimeid Lähte ÜG õpilastel, üldfüüsilise vormi arendamist jõutõstmise abil, analüüsiti Tartu Ülikooli Akadeemilise Spordiklubi jõutõstjate arengut.

Tehnoloogia- ja loodusvaldkonna töid tehti 12: uuriti kliimaskeptsismi

levikut Lähte Ühisgümnaasiumi III ja IV kooliastme õpilaste seas, laste (vanuses 6-12) ülekaalulisust I ja II kooliastme näitel, energiamajanduse mõju põllumajandusele ettevõtte Trovador OÜ näitel, nutitelefonide mõju õpilastele, Tartu Uue Teatri heli-, video- ja valgusseadmete arengut, vitamiinide kasutamist toidulisandina talveperioodil, esmaabi ja sellealast teadlikkust, tehisintellekti kasutamist Lähte Ühisgümnaasiumi IV kooliastme õpilaste igapäevaelus, koerte elektririhmade kasulikkust ja kahjulikkust, õpilaste ja õpetajate hinnangut koolitoidule, tehti matkarada Sortsi külla ja hinnati Lähte aleviku õhu- puhtust lihhenoindikatsiooni meetodil.

Projektitööd valmis samuti 12: loodi õpilaskorraldusfirma Malest, Al abiga valmis muusikapala, remonditi mootorratast, koostati fotokollaaž ja fotoraamat, korraldati peastarvutamise võistlus ja tehti muudki.

Kuigi enamik õpilasi esitas töö tähtsaks, jäi kolmel õpilasel see esitamata. Lisaks töö koostamisele peab õpilane oma tööd ka komisjoni ees kaitsma. Sel aastal toimub uurimis- ja projektitööde kaitsmine 2.–4. juunil.

Töö läbiviimise õppimiseks ja toetamiseks läbivad õpilased 10. klassis kursuse „Uurimistöö alused“. Õpilasuurimuse ja projekti töö eesmärgiks on õpilase loova enes väljenduse, koostöö ja iseseisvalt töötamise oskuse arendamine.

Lõpuprojekt on abiturientide viimane katsumus

Ka 12. klassis on kohustuslik teha lõputöö ja näidata oma teadmisi ja oskusi, mida olakse gümnaasiumi jooksul õppinud ja omandanud. Suunapõhised lõputööd on eri valdkondadest, aga peamiselt praktilised. Tööde kaitsmine toimub 11.–13. juunil.

Praktilise töö asemel saavad õpilased valida ka eksami kas keemias või bioloogias. Suurem osa abiturientidest teeb siiski praktilise töö. Näiteks sel aastal loodi taskuhääling, tehti lennu- raamat ja lennuvideod, erileht Tartu valla lõpetajatest, heegeldati pleed, loodi ja salvestati muusikapala, ehitati puuriidale katus, lõuatõmbekang ja muhvelahi, meisterdati sorteerimisprügikast,

tehti 3D-printeriga robotkäsi, jäädvustati enda areng sportlasena. Need on aga vaid mõned selleaastased teemad.

Keskonda Blogspot raamatublogi loonud meediaõpilane Anchela Savolainen jagab soovitusi järgmistele klassidele: „Kindlasti soovitaksin juba varakult välja mõelda enda jaoks huvitav teema, mida olete valmis tegema aasta aega. Ning ärge jätke asju viimasele minutile, sest

mida varem oma asjad valmis teha, seda lihtsam on keskenduda oma tulevastele eksamitele ja kandideerimistele.”

Lisaks praktilisele projektile tuleb õpilastel kirjutada projektitöö aruanne vastavalt kooli kirjalike tööde vormistamise juhendile. Kui lõpuprojekti hinne on puudulik, siis jääb õpilasel gümnaasium lõpetamata. Teisisõnu: lõpuprojekt peab olema tehtud vähemalt hindele „3“.

Loodussuuna õpilased jagavad muljeid esimese aasta kohta

Alates sellest õppeaastast lisandus meie kooli loodussuund, mis pakub põhjalikke teadmisi elus ja eluta looduse kohta. Tänavu alustas klassis 24 õpilast ning uurisin esimese aasta kohta lähemalt.

AUTOR: MARTA RAUDSEPP

Minu küsimustele vastas kaksteist õpilast. Vastustest selgub, et suurem osa on suunavalikuga rahule jäänud, mõni rohkem, mõni vähem. On ka neid õpilasi, kes just selle suuna pärast Lähte ÜG enda õppimiskohaks valisid. „Olen väga rahul, kui seda suunda poleks olnud, ei oleks minule vast sobivat suunda siin koolis olnudki,“ vastas Kirsi Tiits. Üks anonüümseks jäänud vastaja ootas pisut enam, kuid jäi siiski mõeldud aastaga rahule. Loteliis Limbak sõnas, et ta pigem on rahul: „Mõni asi pole küll läinud nii, nagu oleks võinud minna, aga saab hakkama, ma arvan.“ Keitlin Oleski jaoks jällegi suunapõhiseid aineid jagus.

Oma rahulolu väljendas sisutihedalt ja humoorikalt üks anonüümne vastaja: „Rahule? Noh, midagi ta andis, aga see polnud minu mäng. Seal räägiti fotosünteesist, samal ajal, kui mina mõtlesin, kuidas sünteesida kasumit. Õpetaja rääkis, kuidas puud kasvavad, aga ma tahtsin teada, kuidas mu konto kasvab. Loodus on ilus, jah, aga see ei maksa mulle. Ainuke rakk, mis mind huvitas, oli see, kuhu pandi pärast jooksu. Nii et jah, ma olin seal, aga süda oli mujal. Ainult rahu ei hoiä tänaval elus.“

Siiski on õpilasi, kes on oma valikut kahetsenud. Teine anonüümseks jääda soovinud kümnendik arvas nii: „Mind ei huvita need teemad, mida siin õpime.

foto: erakogu

21. mail käidi kursuse „Eesti loodusmaastikud“ raames matkal Endla looduskaitsealal ja tehti tuur Mäo Kevili terminalis.

ja üheteistkümnendas on juba suurem hulk suunapõhiseid aineid, mille seast valida,“ leidis Kirsi Tiits. Joonatan Adamsoni sõnul ei tunne ta erinevust tehnoloogiaklassi ja loodusklassi vahel ning tema sõnul võiks rohkem keskenduda loodusainetele. „Loodussuunas peaks rohkem tegelema loodusega seonduvatel teemadel ja samuti, kes soovivad edasi tulevikus arstiks minna õppima, siis tuleks nendega ka arvestada,“ lisas Joonatan. Anonüümne õpilane soovib, et lisataks rohkem bioloogiat ning läbimõeldavust suuna korraldajate poolt. Minu küsimustele vastas 50% loodusklassi õpilastest. Nende vastuste põhjal ei saa täit ülevaadet suunast, küll aga vastanute arvamuse ja mõtteid.

See, millest ma 12 kooliaasta jooksul pole aru saanud

12 aastat koolis käia on päris pikk aeg. Selle aja jooksul õpid igasuguseid aineid, teed sadu kontrolltöid ja istud klassis nii palju, et hakkad isegi oma toolile nime andma. Aga hoolimata kõigest on asju, millest ma ikka veel aru ei saa. Mõni neist tekitab segadust, mõni ajab naerma ja mõni paneb lihtsalt õlgu kehitama.

AUTOR: STIINA VIHÉR

Miks kool algab nii vara?

Kell 8 hommikul algav tund tähendab, et pean end voodist välja ajama, kui mu aju veel magab. Räägitakse, et see harjutab elu jaoks, aga enamik töökohti ei alga isegi nii vara.

Miks on nii raske abi küsida?

Kui millestki ei saa aru ja küsid õpetajalt, võib tunduda, et oled rumal. Tegelikult peaks just see olema normaalne – me ju käime koolis õppimas, mitte kõike juba teadmas.

Miks mõnda asja peab pähe õppima, kuigi neid ei kasuta?

Näiteks mingid keerulised füüsika valemid. Mõistan, et teadmised on tähtsad, aga vahel tekib tunne, et oleks kasulikum õppida, kuidas näiteks makse maksta või kuidas pärast kooli korterit üürida.

Kuidas teised jõuavad alati õppida õigel ajal?

Ma hakkam õppima alles siis, kui töö on homme. Aga klassis on neid, kes väidavad, et „õppisid natuke“ ja saavad ikka viie. Kas neil on mingi salajane nipp? See on vist pigem minu viga.

Miks kõike mõõdetakse punktide ja tulemustega, aga mitte pingutuse või huvi järgi?

Keegi, kes pingutas kõvasti, saab kolme. Teine, kes lihtsalt oskab, saab viie. Mõnikord tundub see ebaõiglane.

Miks keegi ei räägi sellest, kui väsitav kool tegelikult on?

Tundide vahel on kodused tööd, kontrolltöid, arvestused, projektid. Pead kogu aeg midagi tegema. Aga keegi ei küsi, kuidas sa ennast tegelikult tunned.

Õpetajad Marge ja Rita hindavad südamega tehtud tööd

Meie 3. klasside klassijuhatajad Marge Paluoja ja Rita Svjatskaja saadavad oma õpilased järgmisel õppeaastal suurde majja ehk õpilastel on ees suur muutus. Selle tähtsa haridusliku verstaposti puhul küsisin õpetajatelt mälestusi ja mõtteid nende endi ja nende õpilaste kohta.

AUTOR: KETRIIN EISMEL

Kelleks Te lapsena saada tahtsite?

Lapsena tahtsin saada õpetajaks. Mängisin sageli naabritüdrukutega kooli ning mina olin enamasti õpetaja rollis.

Kes on Teie eeskuju või mis on Teie moto?

Mul ei ole ühte kindlat eeskuju, aga hindan inimesi, kes on sihikindlad, töökad ja teevad oma tööd südamega.

Millega Te tegelete oma vabal ajal?

Vabal ajal käin jõusaalis, jalutan koeraga ja toimetan aias. See aitab mul ennast liigutada ja korraks tööpäevast välja lülitada.

Milline on Teie tavaline tööpäev?

Tavaline tööpäev algab hommikul, kui vaatan üle tunniks vajalikud õppevahendid. Päeva jooksul õpetan üldõpetuse aineid, suhtlen õpilastega, jälgin nende arengut ja aitan neid, kes abi vajavad. Kuna õpetajana on igapäevaselt ka palju suhtlemist vanematega, siis vastan e-kirjadele ja teen koostööd kolleegidega. Tööpäeva lõpus valmistun järgmiseks päevaks, annan õpilastele hinnanguid, vastan kirjadele ning osalen koosolekutel. Mitte ükski päev ei ole identne eelmisega.

Mis on olnud kõige suurem väljakutse õpetajana?

Kõige suurem väljakutse õpetajana on olnud jõuda iga õpilase-ni. Igaühel on oma individuaalsed vajadused ja erinevad õppimisstiilid. Mõnikord on keeruline leida õiged viisid, kuidas neile kõigile pakkuda piisavalt tuge, et nad tunneksid ennast toetatuna. Pidev ajaplaneerimise oskuse arendamine on samuti olnud suur väljakutse.

Kui saaksite mõne kuulsa inimesega tundi anda, siis kellega ja miks?

Kui saaksin anda tunni Albert Einsteiniga, siis õpetaksin talle tõenäoliselt midagi, mis aitaks tal veelgi paremini oma teaduslikke ideid

teistele edasi anda. Tund võiks olla selline, kus räägiksime, kuidas teaduse õpetamine võiks olla kergemini mõistetav.

Plaun iseloomustage oma klassi!

Minu klass on mitmekesine ja sõbralik. Õpilased on uudishimuliku meelega ning tahavad õppida, kuid samas on igal lapsel oma tugevused ja arenguvajadused. Meie klassis on soe ja toetav õhkkond. Koos töötame selle nimel, et ainetund oleks nii lõbus kui ka hariv.

Kas Teie klass on Teid kuidagi ise õpetanud?

Klassis on mitmeid õpilasi, kes on õpetanud mulle, kuidas paremini reageerida erinevatele olukordadele ja kuidas olla kannatlik. Õpilased on aidanud mul ka paremini kasutada tehnoloogilisi vahendeid õppetöös. Nad õpetavad mind mitte ainult õpetama, vaid ka uusi oskusi arendama.

Milline on Teie parim mälestus seoses oma klassiga?

Minu parim mälestus seondub meie klassi jõulunäidendiga. Kõik õpilased olid väga pühendunud ja entusiasmi täis, kui meseda ette valmistasime. Nad olid väga toetavad ja aitasid üksteist, et kõik saaks hästi õnnestuda. Õpilased särasid laval ning vanemad, teised õpilased ja kolleegid olid väga rahul.

Mida soovite oma õpilastele?

Oma 3. klassi õpilastele soovin kõige rohkem julgust küsida, proovida, eksida ja uuesti alustada. Soovin neile rõõmu õppimisest, uudishimu ja usku iseendasse. Soovin, et nad jääksid alati lahkeks, märkaksid teisi enda ümber ja hoiaksid sõprussuhteid.

3.a klassijuhataja Rita Svjatskaja

Kelleks Te lapsena saada tahtsite?

Lapsena unistasin saksa keelega seotud ametist.

Kes on Teie eeskuju või mis on Teie moto?

Kõike, mida teed, tee hästi ja südamega!

Millega Te tegelete oma vabal ajal?

Vabal ajal meeldib toimetada oma aias. Armas-tan rahvatantsu, käin tantsimas Lähte naisrühmas Hermine.

Milline on Teie tavaline tööpäev?

Ühel tavalisel tööpäeval jõuan töö juurde 7.50 paiku, tervitan õpilasi ja kolleege ja asun eelmisel päeval läbimõeldud tegevusi ellu viima. Arvestan ettetulevate muudatustega ja vajadusel kohandan plaane käigupealt. Võiks ju arvata, et kõik läheb nii, nagu planeerisin, kuid õpetajatöös tuleb ette väga kiireid ja ootamatuid muudatusi. Tundide vahel jõuan olla mõnikord korrapidaja, abistaja, lohutaja ja isegi mängukaaslane. Kella 10 paiku lähen koos õpilastega sööma. Hea, et saab õues jalutada ja juttugi puhuda. Tagasi tulles valmistan kiirelt ette järgmiseid tegevusi ja jään õpilasi klassis ootama. Varsti nad tulevadki jook-suga, toakingad näpus, et saaks aga esimesena klassi. Mõnel päeval mässan hoogsalt klassikardinatega: tõmban ruloosid ette, et lauspäike ikka kõigil õpilastel silmi lubaks lahti hoida, ja nii, kui otsene päikesevalgus maja nurga taha pöördub, üritan kardinad jällegi eest ära saada. Ega see ole mingi tavaline kardinatega tegelemine – ruloosid on suured ja pikad, ketikesed ripuvad igal pool ja takistavad liigutamist ja teevad elu põnevamaks... Ja siis 13.05 lõpetab koolikell tunniplaanijärgsed tegevused. Käiakse pikapäevasöögil, tullakse klassi kodutöid tegema, minnakse ringitegevustesse. Kord nädalas tegelen ka meie kooli mudilaste rahvatantsurühmaga Lähte Lahedad. Harjutame rahvatantsu aulas. Mõnikord olen veel pika-pikapäevaõpetaja. Õpetaja töö juurde kuulub igapäevane info peegeldamine Stuudiumi kaudu, õpilaste tehtud töödele tagasiside andmine. Minu tööpäev koolis lõpeb 15.30 ja 16 paiku.

Mis on olnud kõige suurem väljakutse õpetajana?

Kõige suurem väljakutse õpetajana on olnud oma aja planeerimine, valikute tegemine. Tänapäeval on materjale ja infot tohutult. Kõike ei jõua ja ei peagi. Aga mis on parim, samas ka huvitav ja õpetlik minu õpilastele... Oleme ju kõik erinevad, tuleme eri kodudest ja kogemusedki on erinevad. Kas lugeda rohkem (seda kindlasti!), arvutada või nuputada, kuulata või näidelda, kleepida või lõigata, vaadata videofilmi või kirjutada jutukest... Väljakutseks on ka ruumipuudus, eriti kui tahaks klassis pidada tigusid, kasvatada röövikutest

liblikaid, teha põnevaid katseid vedelike ja tahkestega, sooda ja äädikaga, kasvatada taimi, koostada herbaariume...

Kui saaksite mõne kuulsa inimesega tundi anda, siis kellega ja miks?

Kui saaksin anda tundi kuulsa inimesega, siis valiksin Eesti räppari Sämi või Apatsi lauljad, sest nemad on mu 3.b klassi lemmikud praegusel hetkel. Selgub, et räppar Säm ongi täitsa tore tegelane ja võib vabalt ka minu lemmik olla. Igatahes hakkasin teda 3.b õpilaste eeskujul Instas jälgima.

Palun iseloomustage oma klassi!

Minu 3.b klass on mulle hästi armas. Nad on kokkuhoidvad õpilased, hoolivad üksteisest ja kõigist ja kõigest enda ümber. Vähemalt nõnda olen püüdnud neid suunata ja kasvatada. Nad suudavad andestada ja lohutada, mõne väikese kurbuse lõppedes eluga edasi minna. Nad on energilised, noorusliku jõu ja pealehakkamisega. Kindlasti vajavad edaspidigi uue klassijuhataja tuge ja suunamist. Neil on häid sõpru paralleelklassis ja ka väljaspool kooli. Nad käivad trennides ja huviringides.

Kas Teie klassis on mõni õpilane, kes Teid ise õpetas?

Minu klassis on mind õpetanud Tambet, Adeele, Sebastian. Robert õpetas kord videofaili konverteerimist, Kalle õpetab mustkunsti, Google Mapsi ja muud arvutiga seonduvat, Matias õpetab kalapüüginippe, Maribel õpetab enda planeerimis- oskusega mulle süsteemset mõtlemist 10-aastase vaatenurgast, Ella õpetab loomingulisust ja positiivsust, Rein Hans õpetas helikopteri mudeli tegemist, Erik õpetab Rubiku kuubiku pimesi kokkupanekut, Emmy õpetab, kuidas aidata õpilasi näputöö tegemisel, Saamuel õpetab heaks aednikuks olemist, Susanna õpetab ilusaid meisterdamisnippe, Jolana Nora õpetab heasüdamlikkust ja tagasihoidlikkust, Raimond õpetab rallikrossimaailma nippe ja kuidas motikat eestvaates joonistada...

Milline on Teie parim mälestus seoses oma klassiga?

Mul on palju toredaid mälestusi oma klassiga. Praegu meenub mulle üks seik, kui läksime Lähte lasteaeda õdedele-ven-dadele külla. Esinesime seal luuletuste, etenduste ja lauludega. Päris paljud lapsed olid Lähte lasteaias käinud. Pidime laulma laulu „12 kuud“. Seda oldi ka lasteaias õpitud. Aga muusikaõpetaja õpetas koolis uue laulu teiste sõnadega, kuid sarnase pealkirjaga. Ja kui olime lasteaias, siis muidugi lauldi oma lasteaias õpitud sõnadega laulu – kõvasti ja selgesti. Teised lapsed, kes polnud selles lasteaias käinud, ütlesid pärast, et tegelikult pidi olema teiste sõnadega laul... Meenuvad veel klassiõhtud ja õppekäigud, näidendite lavastamised, naljapäeva tegevused laua all, peitupugemised ja üllatamised.

Mida soovite oma õpilastele?

Soovin oma õpilastele tasakaalukust, rõõmu, pikka meelt ja andestamise oskust; tahet uurida ja avastada, oskust luua seoseid ja saada targemaks. Seda kõike saab õppida ja harjutada. Tuleb vaid proovida. Kõike, mida teed, tee hästi ja südamega!

Tiit Helm – elav näide karjääripöörtest ja elukestvast õppest

Infojuht, karjääriõpetuse, majandus- ja ettevõtlusõpetaja Tiit Helm on töötanud Lähte Ühisgümnaasiumis 31 aastat, täitnud selle aja jooksul mitmeid erinevaid rolle ning olnud üks meediasuuna käimalükkajatest ja arendajatest. See õppeaasta jääb aga õpetaja Helmi jaoks koolis viimaseks ning seetõttu on paslik kokku võtta tema senine karjääriteekond ja kogemused.

AUTOR: KAISA KREELA

TiitHelmsündis 1959. aastal Tallinnas, kus ta elas kuni keskkooli lõpuni. Põhi- ja keskhariduse sai ta Maardu Keskkoolis. Keskkooli klassides hakkasid tütarlapsed omandama liseriala lähedal asuvas keemialaboris katseid tehes ning noormeestele õpetati torulukksepa ametit, mis aga Tiit Helmile suurt huvi ei pakkunud. „Mind huvitasid loodus ja k o d u - l o o m a d .

Suviti olin väga tihti vanavanemate juures, kus oli loomikanadest hobusteni välja,” meenutab Helm kooliaega. Peale keskkooli lõpetamist otsustas Tiit Helm

siduda end tõsisemalt loomakasvatuse erialaga ning asus õppima Eesti Põllumajanduse Akadeemiasse (praegune Eesti Maaülikool), kus omandas viie aasta jooksul zooseneri diplomi. „EPAst sain ka juhi- load, seega sain edaspidi juhtida tööautot. Mille üle olen aga eriti uhke, on see, et sain lisaks ka traktori load,” räägib Helm. „Oma põllud olen ikka ise traktoriga harinud ja saagi koristanud.” Ülikooli ajal leidis ta Tartust endale abikaasa ning kui

Sootaga riigimajandi direktor August Kree pakkus tööd peazootehnikuna, asuski Helm koos perega Lähtele elama. Aastate pärast rajati kodu lähikonnas, Erala külas. Riigikorra vahetudes lõpetas majandustegevuse ning Helm sidus end taas EPAGA, seekord teadustöö raames ning uurimistöö kõrvalt sai ta ka esimese kogemuse õpetajana, harides tudengeid põllumajandusloomade geneetikas.

Kui 1994. aastal kuulutati Lähte Ühisgümnaasiumis välja konkurss uue direktori leidmiseks, arvas Tiit Helm, et k o g e m u s t haridusvaldkonnas on tal omajagu ning otsustas kandideerida toonase huvijuhi Toomas Kingu kõrval. „Toomas oli jõuline tüüp ja seetõttu nii mõnelegi õpetajale vastumeelne. Kooli külastades hakkasid mitmed õpetajad minu kandidatuuri toetama, mistõttu otsustasingi, et tulen ja proovin. Õnneks mind direktoriks ei valitud,” räägib Tiit Helm. Kui uurin, kas mullu ei tulnud mõtet, et võiks uuesti kandideerida, vastab ta kindlalt, et on kõrvalt näinud, kui vastutusrikas ja keerukas direktori töö tegelikult on ning nendib, et pole tegelikult juhi tüüpi inimene. „Müts maha nende

Õpetajate näidendis 1996. aastal mängis Tiit Helm kadrimeemmet.

juhi Toomas Kingu kõrval. „Toomas oli jõuline tüüp ja seetõttu nii mõnelegi õpetajale vastumeelne. Kooli külastades hakkasid mitmed õpetajad minu kandidatuuri toetama, mistõttu otsustasingi, et tulen ja proovin. Õnneks mind direktoriks ei valitud,” räägib Tiit Helm. Kui uurin, kas mullu ei tulnud mõtet, et võiks uuesti kandideerida, vastab ta kindlalt, et on kõrvalt näinud, kui vastutusrikas ja keerukas direktori töö tegelikult on ning nendib, et pole tegelikult juhi tüüpi inimene. „Müts maha nende

foto: erakogu

Tiit Helm on läbinud helitehniku kursused Viljandi Ülikooli kultuuriakadeemias.

ees, kes sellega hakkama saavad ja kellega rahul ollakse,” lisab Helm.

Ootamatult huvijuhiks

Sellega aga Tiit Helmi teekond Lähte Ühisgümnaasiumis alles algas, sest talle pakuti Toomas Kingust tühjaks jäänud huvijuhi ametikohta. Kuigi tal varem sellise tööga kokkupuudet polnud, otsustas ta siiski võimalusest kinni haarata. Tiit Helm meenutab, et 31 aasta jooksul on ta saanud oma tegevusvaldkondi mitmeid kordi muuta ja laiendada: „Algul tulin huvijuhiks ning õppisin kõrvalt noorsootööd ja kandideerisin Euroopa Noored Tartumaa koordinaatoriks. Selleks ka sain ja hakkasin noortele korraldama rahvusvahelisi projekte – Kreeka, Hollandi, Malta. Projektid pakkusid põnevat tegevust, aga liiga tihti pidi kodust ära olema. Lisaks oli Euroopa Noorte koordinaatoritegevus vabatahtlik tegevus ning polnud palgaga tasustatud.” Koolis hakkas Tiit Helm lisaks huvijuhi ametile andma põhikoolile geograafia- ja füüsikatunde. „Käis see nii, et tuletasin ju-pikaupa meelde aastate eest õpitut, vajadusel õppisin üht teist juurde ning nädala pärast läksin uue teemaga õpilaste ette,” räägib Helm kogemusest õpetajana. Kuigi Tiit Helmil sellealast haridust algselt polnud, leidis toonane direktor Toomas Kink 1996. aastal, et huvijuht võiks hakata jäädvustama üritusi kooli kroonika jaoks. Osteti koolile analoogifotokaamera (filmilindiga) ning ETV operaatorilt soetati kasutatud VHS videokaamera. „Enne seda ei osanud ma isegi mõelda, et sellise tegevusega võiks ennast aastateks siduda,” räägib Helm vaimustunult.

Meediasuund alustas peaaegu ole-matu tehnikaga

Lähte meediasuuna sissejuhatuseks võib

pidada Tiit Helmi 1996. ja 1997. aastatel organiseeritud meedialaagreid, kuhu kutsuti põhikooliõpilasi Tartumaa koolidest ja teistest maakondadest. Mitme päevastes laagrites viidi läbi erinevaid meedialaseid tege-

vusi ja esinemas käisid professionaalid Tartu Ülikoolist, ajalehtedest ja raadiost. „Nendest kahest aastast kogunes meile huvigrupp, kes tulid meile esimesse meedialendu 1998. aastal,” meenutab Helm ja jätkab, „teema oli uus ning väga suurt konkurssi meediaklassi polnud ning me võtsime vastu kümme-kond meediahuvilist noort, kes katsed läbisid.” Oma meediaõpetaja oskused sai ta 1990.a Concordia Rahvusvahelises Ülikoolis Tallinnas ja 2000.a Tartu Ülikoolis koos tolleaegse ajakirjanduse õpetaja Lembit Jakobsoniga. Kuigi klassijuhatajaks Tiit Helm esimesel meedialennul ehk 39. lennu jaoks ei olnud, kirjeldab ta südamliselt, kuidas tundis, et tegemist oli justkui tema oma klassi „lastega”. Kui praegu on kuulda nurinat selle üle, kuidas tehnika on aegunud ja sellega on võimatu töötada, on Tiit Helmi kirjeldused sell-est, milliste vahenditega nemad alustasid, väga silmiavavad:

„Filmisime alguses materjali VHS kasseti peale, siis võtsime kaks VHS makki ja kaks telekat ning panime juhtmed külge. Ühe pealt kerisime õige koha ette, panime mängima, teise salvestama ja kui õige koht läbi sai, vajutasime stoppi. Siis kerisime jälle õige koha ette, üks mängima, teine salvestama. See oli väga primitiivne

töö, aga õpilased ei nurisenud, et neil pole mitte millegagi teha, sest tegelikult polnud teistes koolides sedagi. Olime

Kooliaasta lõpuüritus „Täpid ja triibud” õpetajatele 2007. Fotol on (vasakult) kehalise kasvatusõpetaja Aimar Poom, korraldusjuht Anneli Kumar, Tiit Helm, inglise keele õpetaja Leena Punga ja õppejuht Anti Alasi.

diktofoniga ning hiljem arvutiga ühen-datud mikrofoni abil. Ka monteerimis-

programmide tulekuga ei läinud asjad hoobilt lihtsamaks, sest videoid tuli endiselt kassetide pealt digitaalseks konverteerida. „See polnud nii nagu praegu, et viskad faili sisse ja monteerid kohe ära. Arvutid olid aeglased, programm jooksis kinni. Sisselaadimine käis nii, et panid kasseti mängima ja sama kaua, kui see mängis, jooksis fail arvutisse,” selgitab Helm monteerimisprotsessi ja lisab: „See oli kõik nii põnev! Vahepeal olime stuudios poole ööni, moto oli meil selline: „Kui kuidagi ei saa, siis kuidagi ikka saab!” Enne ei läinud laiali, kui me saime mingi lahenduse, peasi, et saaks see asi kokku pandud, et ka teistele näidata.”

Koostöö Alo TV ja lätlastega

Keldrikorrusel tühjaks jäänud gaidide ruumist ehitati koos toonase majandusjuhataja Heiki Soosaarega stuudio, mille režiiruumis asuv kollane sein on veel sell-est ajast säilinud. Tehniliseks nõuandjaks oli seejuures Alo TV. Häid koostööpart-

nereid leidis veelgi, näiteks LätiRegionaalteleviseioon (ReTV). „Vallavanem Aivar Soop avastas minu vene keele oskuse ning kutsus mind kaasa läti teletegijatega koostöövõimalusi arutama. Koostöö sujudes pakkus Läti ReTV juht välja, et Lähte kooli õppestuudiost võiks saada Tartu piirkonnas kohalikke uudiseid kajastav regionaalteleviseioon. „Laenuks” saadi ka kõlav nimi - „ReTV Eesti”. Nendel aastatel jõudsid kooli stuudios valminud videouudistest saateplokki regulaarselt Tallinna TV, AloTV ja Läti ReTV eetrisse. Samast perioodist pärineb ka meenu-tus kaks aastat kestnud ühisprojektist MLEDU Madona Riigigümnaasiumiga Lätis, mille käigus aitasime lätlastel ette valmistada meediaõpetuse ainekava, hankisime Lähtele neli uhket 27” iMac arvutit meediatöödeks ning Madona koolile profikaamera. Kahe aasta jooksul viidi läbi arvukalt õpilasvahetusi Eestisse ja Lätti, kus kohapeal valmisid projekti

2006. aastal käidi kooli tutvustamas Tallinna infomessil „Teeviit”.

videod, õpiti vastastikku kultuuri ning külastati telestuudioid, meediaerialade kõrgkooli ja veedeti lihtsalt ühiselt aega. Lisaks videote tegemisele pole Tiit Helmile võõras ka trükiste toimetamine. Koostaja ja tehnilise toimetajana on ta osalenud kooli juubeliaastatel valminud nelja almanahhi küljendamisel ja väljaandmisel. T. Hennoste ja R. Kurvitsa koostatud raamatu „Ajalehe kujundamine” põhjal hakkas Tiit Helm juhendama trükiste küljendamise kursust. Sealt edasi tundus Helmi jaoks loogiline jätk võtta vastu vallajuhi pakkumine toimetada Tartu Valla Kuukirja, mis oli samaaegselt nii väljakutseid pakkuv kui ka väsitav. Selles nägi Tiit Helm ka head võimalust pakkuda meediasuuna õpilastele praktikat kuukirja juures. Koos õpilastega käidi kohalikes firmades ning erinevatel üritustel, räägiti inimestega, tehti fotosid, diktofonile salvestatud intervjuudest hiljem kirjutati kokku reportaaže. „Lähte kool oli toona vallalehes hästi esindatud, vähemalt autorite poolest,” räägib Helm neljast aastast kuukirja toimetajana.

Karjäär, majandus, õpilasfirmad

Aastatega ammendus meediaõpetus Tiit Helmi jaoks ning kui majas tegutsesid juba nooremad ja tehniliselt osavamad

meediaõpetajad, sai ta juhtkonnaga kokkuleppele, et jätkab koolis mõnes muus ametis. Olles saanud Tartu Ülikoolist informaatikaõpetaja ja Tallinna Ülikoolist haridustehnoloogi kutse, leiti, et infojuhi töö on sobiv. „Kui ühel hetkel vabanes karjääriõpetaja koht ning majandusõpetust polnud meil juba mitu aastat polnud, tekkis mõte, et võtaks käsile need kaks õppeainet,” selgitab ta seda, kuidas ta oma praegustele töökohtadele välja jõudis. Karjääriõpetuse osas tundis Helm, et õpetamiseks on tal endal piisavalt elu- ja karjäärikogemusi ning lisaks jättis töölt lahkunud õpetaja talle head õppematerjalid. Karjääriõppe koolitusprogrammi läbis Helm Tartu Ülikoolis. Julgust ettevõtlus- ja majandusõpetusega tegeleda andis see, et aastaid oli ta väikeettevõtjana olnud farmer, kümme aastat olnud foto- ja videoteenusi pakkuva MTÜ TavaTV omanik ning praeguseni on ka Meediakoolitajate Liidu juhatuse liige. Ettevõtlusõpetaja koolitused läbis ta Junior Achivment Eesti programmi raames, mille tunnistus andis õiguse juhendada õpilasfirmasid. „Mul on hea meel, et sellel aastal õnnestub oma karjäärile ilus punkt panna õpilasfirmaga MALEST. Näen, et õpilasfirmasid on noored ennast korralikult tõestanud ja hinge jääb hea tunne,” rõõmustab Helm. Lõpetuseks tunnistab ta, et on andnud koolile kõik, mis anda oli ning nüüd on hetk, et võtta rohkem aega iseendale ja oma kolmele lapselapsele. „Tänastele koolijuhtidele panen südamele, et hoitaks selusjaarendataks meediasuunda.

Sellest on vähe, et toome majja uut, kallist tehnikat. On vaja rohkem motiveeritud noori, kes läbi meedia ennast tõestada sooviksid ning hoida koolis entusiastlikke juhendajaid, kes ka ise südamega õpilaste tegemistes kaasa löövad,” lisab Tiit Helm lõpetuseks.

Igas töökollektiivis on inimesi, kes jäävad meelde oma erilise pühendumuse, positiivsuse ja koostöövalmiduse poolest. Tiit on kindlasti üks neist - alati olemas, valmis kaasa mõtlema, tegutsema ja toetama. Ta oli suurepärane kolleeg ja sõber - lahke, sõbralik, toetav. Ta võttis igat ülesannet tõsiselt, panustas südamega ning leidis keerulistes olukordades parima lahenduse, jäädes rahulikuks ning konstruktiivseks. Töötasin Tiiduga koos 21 aastat, korraldasime kooli igapäevast toimimist ja viisime läbi erinevaid üritusi. Meie koostöö kujunes usalduslikuks ja tõhusaks: toetasime ja täiendasime teineteist ning teadsime, et võime üksteisele kindlad olla - kõik sai alati tehtud. Meeldejäävamad on kindlasti meie ühised suured projektid. Üle kümne aasta tutvustasime Lähte gümnaasiumiastme õppimisvõimalusi põhikoolides ning korraldasime tähtsündmusi: kooli 50., 55. ja 60. juubel Vanemuise Kontserdimajas, 65. juubel Lähte spordihoones ning Tartu valla 25. aastapäeva tähistamine Eesti Rahva Muuseumis. Aitäh, Tiit, Sinu panuse eest Lähte koolile ning nende meeldejäävate ja inspireerivate koostööaastate eest! *Anneli Kumar*

Kümmekond aastat tagasi otsustas seltskond õpetajaid kolleegide juurde marti jooksmas minna. Üks sihtpunktidest, vist viies, oli Tiidu kodu. Juhtus nii, et see jäigi viimaseks sihtpunktiks, sest vastuvõtt oli nii külalislahke, et polnud enam tahtmist edasi minna.

Minu kõige naljakam mälestus Tiidust on üks jõuluball, kus õpetajad esinesid lauluga „Hiir hüppas, kass kargas”. Igaühel oli enda kehastatava looma kostüüm seljas. Tiidu osa oli muidugi „vana karu lõi trummi, lõi trummi lõhki, sai vaevast lahti”. Kui Tiit kaminaruumis enne esinemist karukostüümi selga pani, ajas see meid nii kõvasti naerma, et kõrvalruumis olnud õpilased ei suutnud uskuda, et õpetajatel võib niisama lihtsalt ka vahel lõbus olla. Kooli peal hakkasid käima jutud sellest, kuidas õpetajad jõuluballil OHTRALT alkoholi tarvitasid. Ausõna, see mõtegi ei käinud peast läbi, aga jutt jäi õpilaste hulgas pikaks ajaks liikvele. Eks nad enda kogemustele toetusid. *Ilona Võik*

Ma pole saanud palju Tiiduga koos olla, aga natuke ikka, sest me jagame ühist kabinetti ja väga tore, et nii on läinud. Lahkus, südamlikkus ja hea nali käivad Tiiduga kaasas. Ma sain teada, et ta alustas samuti huvijuhina Lähte koolis tööd. Töösajadest ja kooli ajaloost on meil jagunud igal juhul juttu kauemaks kohvitassi taga. Aga kõige olulisem on Tiidule tema pere, lapsed ja lapselapsed. Ja kui kirglikult ta räägib, mida õhtusöögi tegi, kuidas aitab oma lapsi, on see hea eeskuju, kuidas oma elu elada. Ta on kahtlematult üks õnnelik ja hooliv inimene. Mul on kahju, et ta koolist ära läheb, aga kindlasti on tal palju vahvat veel ees. *Kristi Saksing*

30 koostöö aasta jooksul olen Tiitu alati imetlenud ja ka kadestanud. Pühendumise, põhjalikkuse ja ideede rohkuse pärast. Ta on vedanud kooli meediasuunda, ReTV-d ja nii koolilehte kui ka Tartu valla ajalehte. Lisaks veel olnud nii huvijuht, infojuht kui ka karjääriõpetaja. Enamik tema ideedest on leidnud elus väärilise koha ja toimivad omal kujul tänagi. Tiidu humoorikas olek ja näitlejaanne on lõbustanud ja ilmetanud nii õpilaste kui õpetajate päevi. Usun, et vajame tema nõuandeid mõnikord ka tulevikus. *Üllar Loks*

foto: erakogu

2013. aasta filmivõtetel valmis lühifilm „Minu väike maailm”, milles mängis peaosa Mikk Kaasik.

Õpilasfirma MALEST tiimis lahenes töö- jaotus väga loomulikul teel

Lõppeval õppeaastal tegutses meie koolis õpilasfirma MALEST, kes kujundas ja valmistas malekomplekte. Mööduv aasta andis meeskonnale võimaluse silmitsi seista mitmete väljakutsetega, kuid koguti ka meeldejäävaid hetki ning uusi tutvusi.

AUTOR: MARTA RAUDSEPP

Enim jäädakse meenutama rahvusvahelist õpilasfirmade laata Tartus. Üritus pakkus võimalust suhelda inglise keeles ning harjutada esinemis- ja müügioskust. See kogemus aitas noortes kasvatada enesekindlust ning pakkus uusi elamusi. Professionaal-

sest ärikeskkonnast saadi aimu sTARtUp-il osalemise kaudu. Väljakutsena pidid noored ületama hirmu võõrastega suhtlemise ees, toime tulema kriitikaga ning leidma oskuse anda suhtluses edasi õiged vastused. Selle käigus saadi teadmisi toodete müümisest ja harjutati suhtlemisoskust võõrastega.

Üheks suurimaks saavutuseks oli Tartumaa kõige potentsiaalika-

ma õpilasfirma tiitli võitmine, mis andis kindlust ja julgust firmaga edasi tegutseda. Iga laada ja müügiga õpiti midagi uut – iga kord tuli ette erinevaid vahe-

juhtumeid ja küsimusi. Kõige eredamalt meenub siiski rahvusvaheline õpilasfirmade kokkutulek. Sinna pääsemine ja seal osalemine andsid mitmeid uusi ideid. Samuti otsiti lisavõimalusi toote turundamiseks väljaspool tavapärasest laadamüüki.

Noorte juhendaja Tiit Helm hindab õpilasfirma tööd algusest lõpuni väga edukaks. Helm sõnas juhendajana nõnda: „Ei tasu õpilasi alahinnata. Kui noori

foto: Kaisa Kreela

Õpilasfirma MALEST koos juhendaja Tiit Helmiga.

foto: Lisanne Liivat

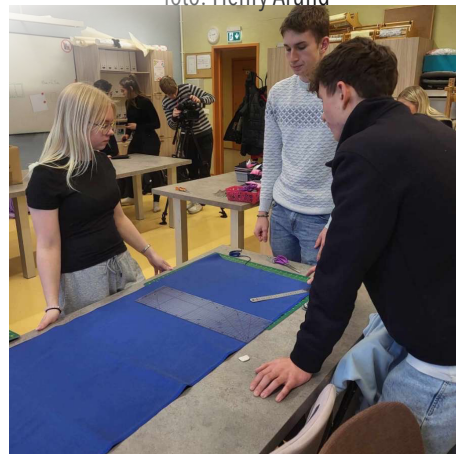
Müügilaud rahvusvahelisel laadal.

foto: Lisanne Liivat

Õpilasfirma MALESTI kujundatud toode.

foto: Henry Arund

Malesti liikmed tegemas malelauale kotti.

usaldada, neid õigel hetkel mõne omapoolse ideega toetada ja hoiduda liigsest sekkumisest, siis on paljudes noortes vajalikku ettevõtlikkust piisavalt.“ Lisaks ei jõudnud temani ükski tõsine vaidlus ega arusaamatus. Tööjaotused kujunesid loomulikul teel: Martin Koolil oli roll tegevjuhina, Sander Uudeberg

ja Robin Vaher tegutsesid modelleerijate ja printijate, Lisanne Liivat vastutas sotsiaalmeedia turunduse eest ning Henry Arund laadamüügi ettevalmistuse ja korralduse eest.

Reeglite järgi peavad noored aasta lõpuks firma likvideerima ning kasumi ära jagama. Sellest hoolimata loodab õpetaja Helm, et noortel jätkub ka tulevikus pealehakkamist ja ideid uute toodete loomiseks. Tulevastele õpilasfirmadele soovivad MALESTi liikmed Martin ja Henry mitte kart

mõista, et kriitika aitab leida paremaid lahendusi, ning seda, et laadaks tuleks valmistuda varakult.

Hüüdlause „Iga käik loeb“ tulenes malemängust – ühe vale käiguga võib rikkuda terve mängu.

Eesti kirjanduse üks tähtsamaid romaane noorte silmade läbi

Anton Hansen Tammsaare teos „Tõde ja õigus” tähistab 2026. aastal oma 100. aastapäeva. Viieosaline teos on Eesti kirjanduse ja kultuuri jaoks mõjukas ja oluline. Mida arvab üks 21. sajandi noor sellest teosest?

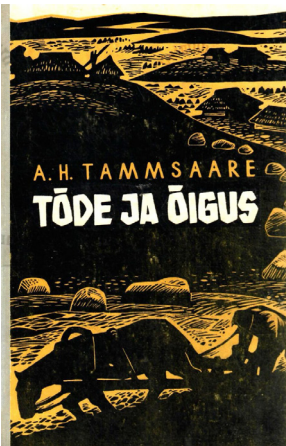
AUTOR: KETRIIN EISMEL

„Tõde ja õigus” on mulle tuttav juba algklassidest alates. Mulle meenub, et sellest räägiti kui raamatust, mis on pikk ja keeruline ja mille tegevus keerleb peamiselt kraavi kaevamise ümber ning mida tavaliselt pidid lugema vanemate klasside õpilased.

Mu vanaisa jagas hiljuti oma muljeid sellest raamatust, öeldes, et kuigi raamat on pikk, toimub seal alati midagi ja igav ei hakka. „Tõde ja õiguse” lugemine tundub minu jaoks oluline osa eestlaseks olemisest. Raamatu läbilugemine on kui iseendestmõistetav kohustus või loomulik osa, täpselt nagu saunas käimine, kiluvõileiva söömine, jaanipäeval vihmasajus lõkke tegemine ja igal õhtul kell 9 televiisori ees „Aktuaalse kaamera” vaatamine.

Aastad möödusid ja ma jõudsin gümnaasiumisse, kus ka mina pidin raamatu kätte võtma ja lugema hakkama. Tõsi, ma pean tunnistama, et kui ma poleks koolis pidanud seda lugema, siis oleks see tõenäoliselt jäänud ka minu elu jooksul avamata. Nii tekibki küsimus, kui paljud eestlased on tegelikult kõik viis osa „Tõest ja õigusest” läbi lugenud. Ma võin kõhklemata öelda, et peaaegu kõik eestlased teavad tsitaati „Tee tööd ja näe vaeva, siis tuleb armastus”, kuid tegelikult väidab Tammsaare raamatu esimene osa minu arvates just vastupidist. Peategelane Andres nägi terve raamat vaeva ja tegi tööd selleks, et tagada tulevasele Vargamäe kohapärijale heaolu. Siiski ilmnes raamatu lõpus, et kuulus tsitaat lõpeb teisiti: „Tee tööd ja näe vaeva, siis tuleb armastus, aga Vargamäele ju ei tulnud.”

Mulle jäi mulje, et Andrese jaoks tähendas armastuse väljendamine tihti just töö tegemist. Tema pühendumus ja väsimatu vaev oli tema viis näidata, kui palju ta hoolib ja kui palju ta tahab, et pärijal oleks seal tulevikus hea olla. Andrese lapsed ei vajanud sellist armastust, vaid tähelepanu oma isalt, sellepärast jäi mulje, et Andres ei hoolinudki oma lastest.

mistõttu võib ligi 500-leheküljeline „Tõde ja õigus” alguses hirmutav tunda. Raamatu lugemine võttis mul aega rohkem kui kuu. Pean tõdema, et iga kord, kui raamatu kätte võtsin, tuli suur väsimus peale ja kippusin haigutama. Kindlasti oleksin ma selle ka kiiremini läbi lugenud. Raamat ei olnud iseenesest keeruline, kuid raske on kujutada ennast ette 19. sajandi Eestis perenaiesena, kellelt oodatakse pärijate sünnitamist. Mina ei oleks tahtnud Krõõda asemel olla. Krõõda elus ei olnud miskit, mis rõõmu tooks: lõputu töö Vargamäel, ise valikuid teha ei saa, mees, kes ei oska mõista ega toetada.

Kohutavalt röve oli lugeda ka kassi põletamist ja teiste loomade piinamist ning seda, kuidas peremehed oma naise ja lapsi peksid. Eriti praeguses sajandis, mil naiste ja loomade õigused on aktuaalne teema erinevates maailmanurkades. Ma loodan ka, et Tammsaare ei kirjeldanud üht tüüpilist Eesti meest. Tundides eelnevalt nimetatud küsimuste üle diskuteerimine aitas rohkem saada aru tegelestest, sündmustest ja mõttest. Kui ma oleks raamatut lugenud n-ö vabatahtlikult, ei oleks ma mõistnud raamatut nii

Kirjanduse tundides diskuteerisime ka teiste küsimuste üle: kes vastutab Krõõda ja Jussi surma eest ja kas Andrese jaoks oli kõige tähtsam hoopis Pearu? Tänapäeva noored on harjunud informatsiooni omandama kiirelt ja kergelt,

hästi. Filmi vaatasin alles peale raamatu läbilugemist. Filmis tundus mulle Andrese ja Krõõda suhe pisut vabam ja Andres paistis hoolivamana. Sisu poolest meeldis mulle raamat rohkem. Pikad dialoogid ja kirjeldused tundusid kohati väsitavad, aga need aitasid tegelastest ja sündmustest luua terviklikku pilti.

Mulle jäi mulje, et ka teised klassikaaslased ei leidnud, et raamat oleks igav, vaid pigem oligi probleem raamatu mahus. Sündmusterohkus jättis mulje, et Tammsaare venitas teksti, et raamat pikem oleks. Või siis, nagu mu klassiõele mulje jäi, et Tammsaarel oli justkui ette antud kindel arv sõnu, mida ta pidi täis kirjutama. Vaatamata selle pikkusele sai raamat mul tähtjaks läbi loetud ja hiljem järele mõeldes on mul väga hea meel, et selle läbi lugesin. „Tõde ja õigus” on 10. klassi kohustuslikust kirjandusest siiski üks kõige parematest.

Raamatu lõpp tekitas aga pisut pettumust. Ma ootasin midagi suurt, üllatavat. Kas tõesti lugesin ma raamatut, milles 40

aastat kaevati kraavi ja kakeldi? See reaktsioon on tingitud sellest, et ma olen harjunud lugema raamatuid, kus lõpus on plot twist ja mis panevad mind seina vaatama. „Tõde ja õiguse” juures oligi tähtsam mõte, et õigust ei saa olla ilma tõeta ning küsimus, kas üüratu tööürgamine tuleviku nimel on väärt perekonna suhete ja oleviku hetkerõõmude rikkumist. Mind hakkas huvitama, mis järgmistes raamatutes juhtub, sest

esimese raamatu sündmused juhtuvad nii pika aja vältel. Mida on ülejäänud neljas raamatus veel rääkida? Aga tuleb välja, et rääkida on küllaga, millest täpselt, saan ma teada kas järgmistes klassides või mitte kunagi. Oleneb, kas otsustan olla üks neist, kes on päriselt „Tõde ja õiguse” läbi lugenud ja siis oma arvamuse kujundanud või julgen jääda lootma teiste analüüsile ja seisukohtadele.

Aprillikuu Lügemik oli eriline, sest toimetuse poolt tühjaks jäänud esikaant said kaunistada hoopis meie loovad lugejad. Aitäh toredate piltide eest Kadili Kreela (2.b), Ella Viia (3.b), Kreete-Katriin Kase (4.b), Eisi Sabre (4.b), Eliise Langerpaur (4.b) ja Loora Kesa (lasteaias). Tänutäheks kingib Lügemiku toimetuse teile väikese kingikoti ning rõõmsaid ja värvilisi esikaasi on võimalik ka teistel imetleda.

autor: Ella Viia

autorid: 4.b klassi neiu

autor: Loora Kesa

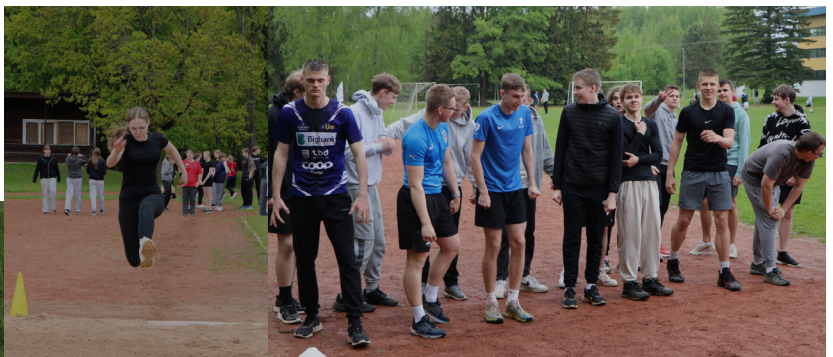

autor: Kadili Kreela

Hetki spordipäevast

26. mail kell 10.30 algas 4.-12. klasside kevadine spordipäev. Päikest oli vähe, vihma ja sporti jagus küllaga.

FOTOD: BIRGIT PUNKAR

Porgandikook toorjuustuglasuuriga

AUTOR: ALANDRA ONKEL

Tainas:

- 2 suurt muna
- 150 g suhkrut
- 1 tl vanillisuhkrut või -ekstrakti
- 100 g sulatatud võid
- 150 g riivitud porgandit
- 120 g nisujahu (2 dl)
- 2 tl küpsetuspulbrit
- 1 tl kaneeli

Glaseer:

- 300 g maitsestatamata toorjuustu
- 70 g pehmet võid
- 100 g tuhksuhkrut
- 1 tl vanillisuhkrut või -ekstrakti

VALMISTAMINE

Vahusta munad ja suhkur kohevaks vahuks. Lisa peenelt riivitud porgandid, sulavõi ja omavahel segatud kuivained. Määri 24 cm läbimõõduga (lahtikäiv) koogivorm võiga ja puista üle jahuga (või vooderda küpsetuspaberiga). Kalla tainas vormi ning küpseta 200-kraadises ahjus 20-30 minutit. Kontrolli koogi küpsust puutikuga – kui koogi keskele torgatud puutikk enam tainaseks ei jää, on kook valmis. Jahuta kooki ja seejärel kummuta või libista valmis kook vaagnale. Lõika kaks kihti.

Sega või mikserda toorjuustuglasuuri ained omavahel ühtlaseks ning määri jahtunud koogile: õhuke kiht kahe kihi vahele ja peale ning külgedele. Peale võib puistada kookoshelbeid või purustatud Kreeka pähkleid.

Aususest koolitööde tegemisel

Tehisintellekt võtab üle noorte ajud. Koolides on suureks probleemiks tehisintellekti kuritarvitamine. Mis probleeme selle kuritarvitamine endaga kaasa toob?

AUTOR: HANNA-LIIS HENN

Noortel õpilastel on küljes haigus, milleks on laiskus. Õpilased ei raatsi enam enda peaga mõelda. Muidugi on kergem lasta ChatGPT-l või Snapchat AI-l enda eest kõik tööd, kirjandid ja ülesanded ära kirjutada. Need on peamised virtuaalsed abilisid, mida õpilased kasutavad. Aga keda see aitab või arendab? Kes lõpuks kooli peaks lõpetama, kas õpilane või need „abilised“?

Õpilane peaks ikka oma aju kasutama, vaeva nägema õppimisega ja asjade pähe tuupimisega. Õpilane ei õpi sügavalt aru saama õpitavast materjalist, sest töö teeb ära keegi teine.

Teadmised jäävad pinnapealseks. Kirjutamis-, analüüsi- ja kriitilise mõtlemise oskused ei arene. Need oskused on hiljem elus ja tööl väga vajalikud. Tehisintellekti abil tehtud töö esitamine oma nime all võib olla kooli reeglite järgi plagiaat või akadeemiline pettus, millel on tõsised tagajärjed. Kui õpetajad saavad teada, et tööd ei ole ise tehtud, võib see kahjustada õpilase mainet. Kui õpilane harjub sellega, et tulemusi saab vaevata, võib hiljem tekkida raskusi, kui tuleb päriselt pingutada. Tehisintellekti kuritarvitamine toob endaga kaasa palju erinevaid tagajärgi.

Kui õppimise asemel tehakse tööd tehisintellekti abil, jäävad teadmised nõrgaks ja iseseisvatel eksamitel tulevad kehvemad tulemused. Kui koolis saadud oskused ja teadmised on nõrgad, võib see piirata edasise õppe või töövõimalusi. Päriselus tuleb tihti lahendada uusi ja keerulisi olukordi. Kui õpilane pole õppinud iseseisvalt mõtlema, on nende lahendamine palju raskem. Mõned koolid võivad plagiaadi või pettuse eest määrata tõsiseid karistusi: tööde läbikukkumine, noomitus, isegi koolist eemaldamine.

Kas hinded määravad meie väärtuse?

Hinded on koolielus kesksel kohal – nad justkui näitavad, kes on „tubli“ ja kes „peab rohkem pingutama“. Kuid mida need numbrid tegelikult tähendavad? Kas üheainsa töö tulemus paberil suudab tõepoolest peegeldada inimese teadmisi, oskusi või isegi väärtust?

AUTOR: STIINA VIHHER

Tõsi, hinnetest võib olla kasu – need võivad anda üldise pildi, kui hästi on õpilane mingil hetkel mingit teemat omandanud. Kui kontrolltöö on viimane võimalus oma teadmisi näidata, siis on täiesti loogiline, et selle tulemuse põhjal tuleb teha järeldusi. Ent samas ei saa eitada, et hindedüsteem ei ole kaugeltki täiuslik.

Esiteks ei arvesta hinded alati konteksti. Mõni õpilane pingutab rohkem kui teine, aga saab madalama tulemuse lihtsalt seetõttu, et tal on vaja rohkem aega või teistsugust lähenemist. Kas see teeb teda vähem võimekaks? Kindlasti mitte.

Samuti ei kajasta hinded õpilase huvi, loovust, suhtlemisoskust või võimet koostööd teha – omadused, mis on elus sageli isegi olulisemad kui puhtalt akadeemilised teadmised.

Tihti kaasneb hinnetega ka võrdlemine: „Tema sai viie, miks sina ei saanud?“ Selline suhtumine muudab õppimise võistluseks, mitte arenguks. Tegelikuses ei õpi inimesed samas tempos ega samal moel. Õppimine peaks olema isiklik teekond, mitte mõõduvõtt. Veelgi enam – hinnetest on saanud paljudele stressiallikas. Halb hinne ei tähenda

alati halba teadmist, vaid võib olla seotud väsimuse, ärevuse või lihtsalt halva päevaga. Ometi võetakse seda kui mõõdupuud, mille järgi end ja ka teisi hinnata. See võib õpilase enesehinnangule laastavalt mõjuda.

See hinnete keskendumine on ka natuke naljakas ja kummaline: täiskasvanuna ei mäleta enamik inimesi enam, mis hinded neil koolis olid. Töövestlusel ei küsi keegi, kuidas sul 9. klassi füüsikas läks, vaid uuritakse hoopis, mida sa oskad, mida oled teinud ja milline inimene sa oled.

Digitaalse ajastu koolielu mured ja rõõmud

Sotsiaalmeedia on muutunud koolielu igapäevaseks osaks. See mõjutab nii suhtlust, õppimist kui ka enesetunnet. Aga kas selle mõju on rohkem abistav või hoopis häiriv?

AUTOR: SANDRA SIILBEK

Kui algusaegadel suhtlesid õpilased ainult klassiruumides või kooliõuel, siis tänapäeval ei oskagi ette kujutada elu ja suhtlust ilma sotsiaalmeedia abita. Peamine suhtlus toimub eri platvormidel nagu Messenger, Instagram, TikTok ja Snapchat. Kuid sotsiaalmeedia mõju on kahepoolne – on nii positiivseid külgi kui ka muresid.

Positiivseks küljeks on kindlasti see, et sotsiaalmeedia on lai ja mitmekülgne. Õpilased jagavad läbi meedia palju kodutöid ja enda ideid. See annab võimaluse õpilastel sõprussuhteid luua ja üksteist aidata. Ka õpetajad kasutavad sotsiaalmeediat, jagavad õppematerjalide linke, videoõpetusi ja tööde juhendeid. Õpilased saavad jagada kogemusi ja teadmisi, mis teeb koolielu huvitavamaks ja koostöö põnevamaks. Kahjuks toob sotsiaalmeedia endaga kaasa ka negatiivseid külgi. Üks peamisi probleeme on

pidev võrdlus. Noored postitavad oma elust, tehes kõik positiivseks ja luues kujutelmale, nagu nende elus oleks kõik hästi. See võib tekitada valearusaamu, madalat enesehinnangut ja stressi. Paljud noored tunnevad, et kellegi elu on parem kui nende oma ja proovivad kõike, et seda saavutada. Samuti on sotsiaalmeedias palju kiusamisi ja veebivägivalda. Koolikiusamine, mis kunagi toimus füüsiliselt kooliruumides, on nüüd liikunud sotsiaalmeediasse. Sotsiaalmeedia pakub võimaluse olla kiusajal anonüümne, muutes kiusamise raskemaks tuvastada ja lahendada.

Samuti mõjutab sotsiaalmeedia õppimist. On nii häid kui ka halbu külgi. Ühelt poolt pakub see võimalust mitmekülgseks õppimiseks, näiteks on YouTube'is ja TikTokis õppevideoid, kust leiab seletusi keerulistele teemadele. Sotsiaalmeedia pakub ka erinevaid õppimisnippe, kuidas muuta

õppimist lihtsamaks ja huvitavamaks. Teiselt poolt on sotsiaalmeedia keskendumise segaja. Pidevad teavitused, uudisvood ja soov midagi *kohe ära vaadata* katkestavad keskendumist. Kõik need tegurid võivad mõjutada tulemusi ja saavutusi elus. Uuringud näitavad, et pidev *multitasking* ehk mitme asja korraga tegemine vähendab info meeldejätmist ja pikendab õppimisele kuluvat aega.

Küsimus, kas sotsiaalmeedia aitab või takistab koolielu, on keeruline. Kõik sõltub sellest, kuidas seda kasutada. Kui sotsiaalmeedia on tööriist, mis toetab õpinguid ja ühendab inimesi, siis võib see olla väärtuslik ressurss. Kui aga see muutub segajaks, kus eneseväljendus ja kiirus on olulisemad kui õppimine, siis võib see mõjuda kahjulikult.

Lähte kummituslood – uskumine omal vastutusel

23. aprillil saatis Lüigemiku tiim välja küsitluse, kus tahtsime kuulda kooli õpilastelt ja töötajatelt kummituslugusid, mida nemad on kuulnud või ise kogenud. Vastused olid üsna põnevad ja mõnigi tõi kananaha ihule.

AUTOR: ANCHELA SAVOLAINEN

Kõik, kes on midagi üleloomulikku Lähte koolis kogenud, said võimaluse oma lugu jagada. Soovi korral võis jääda ka anonüümseks. Kui paljud neist juttudest vastavad tõele ja kui paljud mitte? Kas me saame kunagi üldse teada, kas meie koolis tõsiselt kummitab või mitte? Seda näitab ainult aeg. Ka minul endal on olnud kordi, kus olen hiljem koolis olnud ja kuulen samme kusagil koridori peal, kuigi ma olen ainuke sellel korrusel. Samuti olen näinud silmanurgas mingit tumedat kogu. Äkki oli see tuul? Või hakkas mu aju minu peal trikke mängima? Seda ei saa ma arvatavasti kunagi teada.

Koristajad teavad rääkida, et A-korpuse ülemistel korrustel liigub koridorides pimedamatel aegadel tõesti kummitus ringi. Mitmed on teda näinud ja tegemist ei ole lapse, vaid täiskasvanuga. Ei täpsustatud, aga jäi mulje, et see võiks olla kadunud Endel Nassari vari. Eks ta hing oli ju ikka kooli küljes kinni, nii et kui ta üldse kuskil võiks käia kummitamas, siis ikka koolimajas. - *Anonüümne vastaja*

Kunagi ammu aastaid tagasi kuulsin, et väidetavalt oldi kunagi öösel nähtud C-korpuse treppidel üleni punast meest. Pealaest varvasteni välja, üleni helepunane. - *Anonüümne vastaja*

Siis kui ma olin 4. klassis ja meil oli klassiõhtu ja vanemad olid koolis arenguevestlusel ja keegi meie klassist läks uitama kooli peale ja tuli joostes tagasi, et ta olevalt näinud musta kogu kõndimas, siis me läksime kambaga ka otsima, et tahaks ka näha, ja kui me olime B-korpuse trepi peal esimese korruse juures, nägid teised musta kogu meie poole kiirelt kõndimas ja nii me jooksime minema teiste juurde. - *Anonüümne vastaja*

Ühel öö mina ja mu kaks sõpra lamasime staadionil ja vaatasime tähti ja C-korpus jäi silma ja me kõik kolmekesi nägime kogu liikumas aknas. Peale seda me öösel staadionil enam ei käi. - *Anonüümne vastaja*

Kui mingil klassil on öökool ja kui nad lähevad puhveti korrusele, siis seal kummitab. - *Elerin Nõu, 5.a*

Ma kuulsin, et klaver ise mängis. - *Anonüümne vastaja*

Ma olen kuulnud, et keegi on meie koolis ära surunud. - *Anonüümne vastaja*

B-korpuse 2. korrus kummitab, öösiti liiguvad ringi. - *Anonüümne vastaja*

Mattias Kukk - *Anonüümne vastaja*

Kunagi oli üks tüdruk, keda kiusati. Ta langes depressiooni ja ta ei saanud enam iseendaga hakkama. Ta läks kooli vetsu ja tegi enesetapu. Nüüd on ta klassiõhtutel ja öökoolide ajal koolis ning kummitab. Ta näib kas valges riietuses ja mustade juustega või varjuna. Räägitakse isegi, et ta röövib endaga teisi inimesi kaasa ja *possess'ib* neid. - *Anonüümne vastaja*

Mitu aastat tagasi (ma olin ilmselt kolmandas klassis) käisid jutud, et koolis B-korpuses kolmandal korrusel kummitab, et üks koristajatest oli näinud kummitust seal kõndimas. Selle uudise peale panime väikse grupi kokku ja peale tunde, kui koristajad ainult koolis olid, läksime uurima seda, kas me näeme ka kummitust või ei. Rääkisime koristajaga, aga ta lõpuks ajas meid välja koolist, öeldes, et see on koristajate väljamõeldud jutt. - *Anonüümne vastaja*

Lähte ühikas elab üks vanem ja üks noorem naisterahvas. Olen öösiti nooremat naist tüdrukute korrusest poiste korrusele liikumas näinud ja vanemat naist näen tavaliselt ainult seismas. Nooremal naisel on pikk valge maani kleit ja sellised heledad juuksed. - *Anonüümne vastaja*

„Fränk” – kui elu õppetunnid tulevad varem, kui peaks

Tõnis Pilli esimene täispikk mängufilm „Fränk” (2025) on midagi täiesti uut, kus näeb Eesti noorte valu ja draamat. See on valus, toores ja aus pilk noore poisi ellu, mis on täis valesid valikuid, katkiseid suhteid ja püüdeid elu korda saada.

AUTOR: SANDRA SIILBEK

Peategelane on 13-aastane Paul (Derek Leheste), kes satub uude keskkonda peale perevägivalda. Paul kolib enda onu juurde, kes elab teises linnas. Seal ootavad Pauli uued pahandused, tülid ja keerulised olukorrad. Paul kohtub seal puudega meest Fränki (Oskar Seeman), kes õpetab Paulile palju. Tänu temale saab ta aru, mis on õige ja mis ei ole. Fränk on elukogenud ja heade kavatsustega mees.

Film ei hoia end tagasi. Seal on kuulda ja näha palju ropendamist, peksmist, ükskõiksust ja ainete tegemist. Vaatajad on öelnud, et keelekasutus on selles filmis ränk, aga tänu sellele annab see edasi täpselt selle atmosfääri ja aitab paremini mõista noorte elu. Tõenäoliselt tunnevad paljud noored ja isegi täiskasvanud selles loos ära killukese

enda või mõne oma tuttava minevikust.

Derek Leheste mängib enda rolli suurepäraselt, Paul pole lihtsalt n-ö halb poiss, vaid noor, kes on segaduses ja sattunud valele rajale, ta on inimene, kes tahab armastust, aga ei tea, kuidas seda küsida. Oskar Seeman toob Fränkina ekraanile empaatiat ja pinget, mis jääb vaatajale pikaks ajaks meelde. Kõrvalosades näeme ka Eesti tuntuid näitlejaid Märt Piusi, Priit Võigemasti ja Märt Avandit.

Visuaalselt on film tugev: hall, jahe ning realistlik linnaruum. Kaameratöö on hästi läbimõeldud ja loodud täpselt see õige õhustik.

„Fränk” ei ole kerge vaatamine, aga see on vajalik, eriti lapsevanematele. Sealt ei leia ilusaid vastuseid, vaid tege-likku reaalsust, ja see paneb mõtlema.

LÜGejamäng

KOOSTAS: BIRGIT PUNKAR

Aprillikuu lugejamängu õige vastus oli „sillerdama”. Täname kõiki vastanuid! Võitjaks osutus loosi tahtel Kalle Laanisto 3.b klassist. Palju õnne!

Maikuu Lügemiku lugejamängus, mis ühtlasi on selle õppeaasta viimane lugejamäng, tuleb sõnarägistikust leida 18 kevadeteemalist sõna. Kasutamata tähtedest saate kokku lugeda lahendussõna. Õige vastuse leidmine ja peatselt algav suvi ongi selle mängu preemiaks, eraldi auhinda me sel korral ajapuuduse tõttu enam välja anda ei jõua.

Suur tänu kõigile, kes on aasta jooksul meie lugejamängudes osalenud ja meile vastuseid saatnud! Teie kirju on olnud alati suur rõõm lugeda. Täname!

T E L L U A L U N N I L
Ä N I I S E V A L U S U
R I L J N T U L B I D M
K M L V Õ N N E L I K I
A E E L I G U V I H M K
M S D I L K I D L E H E
I T T U U L E H O O G L
S I V R A P E R U K Õ L
R Õ I E D N G U K L I U
Õ N E S S I S T R A N K
Õ E M A D E P Ä E V A E
M P Ä I K E S E K I I R

Armas lugeja!

Aitäh, et lugesid 2024/25 õppeaastal Lähte Ühisgümnaasiumi koolilehte Lügemik. Kui sul on tagasisidet selleaastaste numbrite kohta, kirjuta meile e-postiaadressile lygemik@gmail.com või saada toimetuse liikmetele ja juhendajale sõnum Stuudiumis.

Lügemiku toimetus

Peatoimetaja: Kaisa Kreela

Reporterid: Ketriin Eismel, Hanna-Liis Henn, Lisete Huum, Kätliin Jaaska, Mia Maria Koplimägi, Kaisa Kreela, Alandra Onkel, Krisete Pärna, Marta Raudsepp, Anchela Savolainen, Sandra Siilbek, Stiina Viher

Küljendaja: Birgit Punkar

Juhendaja: Triin Nagel

Lennata

Sirutada tiivad,
mitte midagi karta,
vaadata, kuhu nad Su viivad.

Tunda, kuidas tõuseb tuul.
Tõuseb tuul ja tõstab Su õhku.
Viivuks sulgeda silmad,
selleks, et tunda.
Tunda, kuidas tuul viib Su kaasa,
tunda end vabana.
Ja tead, siin polegi
nii kurjad ilmad.
Tõesti!

Tõuseb tuul ja tõstab Su üles.
Jah, tõesti, ei näe und Sa.
Ma tean, et seda hetke
on raske tabada.
Aga siiski!
Igaühel on omad heinamaad,
omad aasad.

Tarvis on vaid uskuda
ja näe, oledki tuulel
süles.

AUTOR: DORIS D.

1.-8. ja 10.-11. klassi
aktus
9. juunil kell 8.15
koolimaja ees

9. klassi lõpuaktus
10. juunil kell 16

12. klassi lõpuaktus
19. juunil kell 16